

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/29683
SK 18

Sayı : 54045643/610 . 4457
Konu : Yazılı Soru Önergesi

21.11.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 02/10/2013 tarih ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.00-07/29683-235119
sayılı yazınız,
b) 10/10/2013 tarih ve 31853594-610-2-5502-5546 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan, Ankara Milletvekili Levent GÖK'e ait 7/29683 esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EK:

1- Görüş 7/29683 (3 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığı'na

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Levent GÖK
Ankara Milletvekili
Esas No :7/29683

Bitkisel yağ sektörü, son yirmi yıl içerisinde Dünya’da ve Türkiye’de büyük ivme kazanmıştır. Ankara, Balâ ilçesi köylerinde çiftçiler yıllardır binlerce dekarlık toprakta yağlık ve tohumluk ayçiçeği üretimi yapmaktadır. Üreticilerin birçok alanda olduğu gibi Ayçiçek üretiminde de yüzü gülmemektedir.

İthalatın serbest olması, ayçekirdeği fiyatının Birlikler tarafından açıklanmamış olması üreticiyi tüccarın eline düşürmektedir. İthal edilen yağlık ayçekirdeğinin fabrika teslim fiyatı 1250 TL’dir.

Geçtiğimiz yıl destekleme ile birlikte 1750 TL’ye ayçekirdeği satan çiftçinin ürünü bu yıl tüccar tarafından 950 TL’ye kapatılmaktadır. Çiftçi, destekleme bedeli ile birlikte bu yıl ürününü ancak 1250 TL’ye satabilmekte olup geçen yılki fiyatın 500 TL gerisine düşmüş olmaktadır.

Diğer yandan, geçen yıl 3500 TL’ye aldığı mazotu bu yıl 4500 TL’ye alıp kullanan çiftçinin zararı daha da artmış bulunmaktadır.

Aspir konusunda da üretici zorluklarla boğuşmaktadır. Şu anda hasatı yapılmakta olan aspir devlet tarafından ayçiçeğine göre önemli ölçüde teşvik edildiği halde geçen yıl 900 TL civarındaki ürün bu yıl 650 TL’ye alınmak istenmektedir. Üreticinin tüccarın dayatmasına mahkûm edilmesi devletin yaptığı teşviki de boşa çıkarmaktadır. Bu gidişle çiftçi aspir üretiminden kaçınacaktır.

Bu anlamda;

SORU 1) Dünyada yağlı tohumlar üretiminde ayçiçeği oranı nedir?

SORU 2) Türkiye’de ekimi yapılan yağ bitkileri arasında ayçekirdeğinin oranı nedir? Dünya ayçekirdeği üretimi ile karşılaştırıldığında ülke olarak kaçınıcı sıradayız?

SORU 3) Dünyadaki ayçiçeği üreticileri ile Türkiye’deki ayçekirdeği üreticilerinin kazanç durumlarını karşılaştıran bir çalışmanız mevcut mudur?

SORU 4) Türk çiftçisinin birçok alanda olduğu gibi ayçekirdeği ve aspir üretiminde de mutsuzluk yaşadığını, yılgınlığa düşürüldüğünü görüyor musunuz?

SORU 5) Türkiye’deki toplam ayçiçeği üretimi ne kadardır? Bunun ne kadarı Ankara köylerinde üretilmektedir?

SORU 6) Birliklerin ayçekirdeği fiyatını ivedilikle açıklamasını sağlamak için ilgilileri harekete geçirecek misiniz?

SORU 7) Ayçekirdeği ithalatını durdurmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SORU 8) Devlet teşviki verildiği halde uygulamalarla baltalanan ayçekirdeği ve aspir üretimindeki olumsuzlukları gidermek ve üreticiyi korumak üzere hangi önlemleri alacaksınız?

SORU 9) Çalıştıkça batan kesim olmaktan yorulup yılgınlığa düşen çiftçinin üretmekten vaz geçmesine, çiftçiliği bırakmasına engel olmak için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7-8-9) FAO verilerine göre, 2012 yılı Dünya yağlı tohumlu bitkiler (çiğit, kanola, aspir, soya ve ayçiçeği) üretimi 403.833.207 Ton olup, 2012 yılı dünya ayçiçeği üretimi ise 37.075.482 Ton' dur. Ayçiçeğinin dünya yağlı tohumlu bitkiler içerisindeki payı %9' dur.

Ülkemiz FAO'nun 2012 yılı verilerine göre dünya ayçiçeği üretiminde 8. sırada yer almaktadır.

Tarımsal alan ve üretim verileri TÜİK tarafından kamuoyu ile paylaşılmakta olup, 2012 yılında Ankara ili ve ilçelerinde toplam 303.786 Bin dekar alanda 36.812 Ton ayçiçeği üretimi gerçekleştirilmiştir

Bakanlığımızca iklim, toprak, topografya, arazi sınıfları ve kullanım şekillerine dayalı olarak belirlenen, Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında üretim deseninin belirlenmesi, arz fazlası olan ürünlerin yerine yeni ürünlerin teşvik edilmesi, sanayinin ham madde ihtiyacının sağlanmasına yönelik olarak 30 havza belirlenmiştir. Belirlenen bu havzalarda hangi tür ve çeşitlerinin desteklenmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Destekleme kapsamındaki ürünlerin prim miktarları her yıl Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından bütçe imkânları doğrultusunda belirlenmektedir.

2013 yılında Bakanlar Kurulu Kararı gereğince yağlık ayçiçeği ürününe; 24 Krş/kg fark ödemesi desteği, 7,00 TL/da mazot, 7,00 TL/da gübre, 2,5 TL/da toprak analizi, 10 TL/da organik tarım yapan üreticilere destek ödemesi yapılması kararlaştırılmış olup, 2013 yılında bir önceki yıla göre mazot desteği %9, gübre desteği %11 oranında artırılmıştır. Yapılan desteklemeler ile ayçiçeği üretim maliyetinin yaklaşık %30'u karşılanmaktadır.

2013 yılı aspir ürününe ise kilogram başına 45 Kr/kg fark ödemesi desteği, dekara 2,5 TL toprak analizi desteği, dekara 7 TL mazot desteği, dekara 7 TL gübre desteği, dekara 4 TL sertifikalı tohum kullanım desteği ve kilogram başına 0,50 TL yurtiçi sertifikalı tohum üretim desteği verilecektir.

Ayrıca avans alım fiyatı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı görev alanında yer almakta olup, Tarım Satış Kooperatifleri tarafından açıklanmaktadır.

Ayçiçeği ithalatında Gümrük Vergisi %27, ayçiçeği ham yağ ithalatında ise %36 olarak uygulanmaktadır. İthalatta uygulanan kotalar Ekonomi Bakanlığı görev alanında yer almakta olup, ayçiçeği ithalatında 675 \$/ton 'İthalatta Gözetim Uygulaması' uygulanmaktadır.

Konuyla ilgili olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır.

Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri, 1/6/2000 tarihinde kabul edilen 4572 sayılı 'Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkındaki Kanun' çerçevesinde özel hukuk hükümlerine göre faaliyet göstermekte olup, 2000 yılından bu yana, ürün alımı ve değerlendirilmesi de dâhil olmak üzere, faaliyetlerini yetkili organları tarafından alınan kararlar doğrultusunda ve kamunun hiçbir müdahalesi olmaksızın yürütmektedir.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ayçiçeği sektöründe faaliyet gösteren Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri (Trakyabirlik, Karadenizbirlik) de anılan Kanun ilkeleri çerçevesinde faaliyet göstermektedir.

2013-2014 iş yılında, Türkiye üretiminin (1.380 Bin Ton tahmin edilen) %26'sı Birliklerce mubayaa edilmiştir. Birliklerin 2013-2014 iş yılında ayçiçeğine uygulanacak avans alım fiyatları 11/09/2013 itibarıyla açıklanmış olup, bu fiyatlar Karadenizbirlik Yönetim Kurulunca 1,00 TL/kg olarak, Trakyabirlik Yönetim Kurulunca yağ oranlarına göre değişmekle birlikte 1,170-1,346 TL/kg olarak belirlenmiştir.

M A